

Universitätsbibliothek Paderborn

**R. P. Richardi Arsdekin Soc. Iesu S. Theol. Professoris
Theologia Tripartita Sive Resolutiones Polemicæ,
Speculativæ, Practicæ, Controversiarum, & Quæstionum,
etiam recentissimarum, quæ in Schola, & ...**

Missionarijs, & alijs animarum Curatoribus, & Theol. studiosis solerter
accommodatæ ...

Complectens copiosè Resolutiones Theologicas, etiam modernas, ad
praxim accommodatas

Archdekin, Richard

Antverpiæ, 1682

Caput 7. De Sacramento Ordinis.

urn:nbn:de:hbz:466:1-40873

8. Sacerdos alius, si absente Parocho facile & licite possit, tenetur ex Charitate ministrare, tantum sub veniali, nisi tamen ægrotus valde indigeret, ut si esset sine omni Sacramento moriturus; tunc enim quidam graviolem obligationem agnoscunt apud *Dian. Laym. l. 5. tr. 2. c. 3.*

9. Etsi perpetuo amentes non sint capaces Extremæ Unctionis, delirantibus tamen ministrari debet, si videantur eam petitori si cogitent, aut doloris signum aliquod præbeant. *Laym. Sylv. Henriq.* Quod maximè dicendum est de phræneticis, quando aliud Sacramentum suscipere nequeunt. *Barbosa, Dian. p. 5. tr. 3. resol. 84.*

10. Muti, surdi, & cœci, debent etiam inungi prope organa sensuum quibus carent. Quia licet per illos sensus exterius peccare non poterint, delinquere tamen poterant per potentias internas illis respondententes, vel desiderium actus. *Præpositus, Possen. Nald. Diana p. 5. t. 6. resol. 11.*

11. Nolle hoc Sacramentum suscipere, aut alteri procurare, secluso contemptu, aut scandalo, aut salutis periculo, non est peccatum mortale, uti docet *Suarez, Laym. Tanner. &c.* Veniale tamen esse id spontè negligere plerique admittunt.

CAPUT VII.

De Sacramento Ordinis.

§. I. *Materia, forma, & conditiones variæ ad sacros Ordines requisitæ.*

Ordo est Sacramentum, quo confertur potestas ad functiones sacras, præcipue ad Eucha-

Eucharistiam ritè administrandam. Verum esse Sacramentum à Christo institutum, ex Scriptura, Patribus, & Primitiva Ecclesia probatur supra in Controv. part. 1. cap. ult.

1. Prima tonsura non est Ordo, sed tantùm dispositio ad Ordines suscipiendos, per quam redditur homo capax Privilegorum Clericalium.

2. Septem autem numerantur Ordines, nempe Ordo Acolyti, Lectoris, Exorcistæ, Ostiarij, qui dicuntur Minores; Subdiaconatus, Diaconatus, & Sacerdotium dicuntur Ordines majores, ob annexam illis obligationem perpetuæ castitatis: probabile tamen est Ordinatum per gravem metum, minas, blanditias, & importunitatem Parentum illam obligationem non incurrere, nisi postea eam ultrò ratam habuerit. *Sanch. d. 29. Azor. Con. Fil. Bonac.*

3. Hujus Sacramenti materia remota est certum instrumentum quod tradi solet Ordinandis: proxima est ejusdem traditio & acceptio. Probabilius est istius instrumenti contactum physicum & immediatum, requiri ad valorem, ut unâ saltem manu tangatur: ex præcepto autem ad securitatem requiritur ut utrâque manu attingantur singula, v. g. Calix cum patena, & hostia imposita; idque eo tempore quo forma ab Episcopo profertur; *Laym. Fil. Bonac. Diana p. 8. tr. 1. resol. 40.* Additur huic alia forma cum impositione manuum Episcopi, quâ confertur potestas peccata remittendi.

Quærit *Card. Lugo respon. moral. l. 1. dub. 33.* An Sacerdos qui non tetigit Calicem & patenam dum forma proferebatur, sed immediatè post, debeat vel possit iterùm sub conditione ordinari? Et resolvit dictum Sacerdotem posse in pri-

382 Pars 3. tract. 4. cap. 7. De Sacram. Ordinis.
ma Ordinatione acquiescere : non peccatum
tamen si ad majorem animi sui quietem iterum
sub conditione ordinetur , quod etiam Episco-
pus licitè poterit in ejus gratiam præstare. Quia
quamvis probabile sit isto casu nullam esse obli-
gationem iterandi, probabile tamen videtur, sal-
tem per principia extrinseca , posse iterum sub
conditione ordinari , propter auctores aliquos
antiquiores qui primæ Ordinationis valorem
negârunt.

4. Episcopus extra suam Diœcesim potest
subditis suis conferre primam tonsuram : quia
hæc non est Ordo. *Bonac. Dian. & 4. alij.*

5. Quando dubium occurrit, an Ordo sit verè
collatus, v. g. quia materia fuit dubia, iterari
potest & debet sub conditione. Quando verò
sunt rationes utrimque probabiles pro nullitate,
& validitate, ait *Diana p. 5. t. 3. r. 47. ex Gran.*
potest iterari sub conditione, imò debere, si sit
Ordo Episcopalis vel sacerdotalis; v. g. si Sacer-
dos vel Episcopus non tetigisset vasa sacra, aut
illud instrumentum in cujus porrectione imprimi-
tur character. Excipit tamen Sacerdotem qui
immediatè tetigit patenam, sed non hostiam.
Rectè autem notat *Diana*, etiam si quis timeat ne
invalidè ordinatus sit, aut non recordetur se te-
tigisse vasa sacra aut non tetigisse imaginem,
non illicò iterandum esse Ordinem; cum sola
oblivio vel timor non sufficiat ad prudens vel
rationabile dubium.

6. Qui in una Diœcesi est natus, in altera ha-
bet domicilium, in tertia beneficium, à quovis
trium istorum Episcoporum potest Ordines, vel
dimissorias accipere, uti docet *Prep. q. 1. d. 14.*
Laym. l. 5. t. 9. c. 9. Dian. p. 8. t. 2. r. 8. & 9. ubi cum
Aversa & alijs 3. contra Barbo : dicit, etsi ab uno
eorum

Pars 3 tract. 4 cap. 7. De Sacram Ordinis. 383
eorum acceperit Ordinem unum, posse alterum
ab alio accipere.

7. Studiosi qui in Universitate habitant (etiam
ultra decennium) animo redeundi in Patriam,
non contrahunt ibi domicilium, atque adeò ab
ejus loci Episcopo ordinari non possunt.

8. Ut Ordinatio sit valida, sufficere potest ut
sit Mas, qui ordinatur, & fuerit baptizatus, 5.
Thomas 3. p. 9. 34. ar. 2. alijque.

Hinc puer baptizatus, cui fuisset Ordo colla-
tus ante usum rationis (quamvis illicitè) verè
tamen & validè esset ordinatus. Nam uti Bap-
tismus ita Ordo & alia Sacramenta, quæ pro
materia aut forma non habent actum suscipien-
tis, sicut habet Pœnitentia & Matrimonium,
validè conferuntur etsi absit in suscipiente usus
rationis, uti cum alijs tradit *Lessius hic cap. 6. dub.*

2. Qui tamen sic esset ordinatus, postquam per-
venisset ad usum rationis non teneretur ad vo-
tum castitatis: quam si servare nolit suspenden-
dus est ab Ordinum executione. In adulto ut
validè ordinetur &c. consensus aliquis requiri-
tur, qualem exposuimus supra cap. 1. §. 2. asser-
t. & 4.

9. Ut autem Ordo licitè & secundùm Ecclesiæ
jura ritè accipiatur, aut non incurratur censura,
requiritur in recipiente præter statum gratiæ.

1. Ut non sit Neophytus vel infamis, vel herma-
phroditus, vel irregularis, suspensus, excommu-
nicatus. 2. Animus clericandi. *Trid. sess. 23. c. 4.*
sine quo si primam tonsuram vel Ordines mino-
res accipiat, videtur peccare saltem venialiter
(nisi justa causa excuset) quia fraus est levis. Si-
militer venialis inconstantia videtur, sine justa
causa statum illum clericalem deserere. 3. Ut sit
confirmatus, *Trident. sess. 23. c. 4.* Et hoc obligat
secun-

384 Pars 3. tract. 4. cap. 7. De Sacram. Ordinis.
secundum Bonac. d. 8. p. 5. num. 10. sub mortali, se-
cundum Sotum, & Con. sub veniali. 4. Si ab alie-
no Episcopo Ordines suscipiat requiruntur litte-
ræ dimissoriae (etiam pro prima tonsura) Epif-
copi proprii, originis, sive beneficii, sive domi-
cilij. *Diana alijsque p. 3. t. 4. resol. 194.*

10. Requiritur etiam ut Ordo ritè conferatur
titulus sustentationis, aut patrimonij, vel benefi-
cij, vel paupertatis in Regularibus, *Trid. sess. 21.
c. 2. Ordo debitus temporis observandus est in sus-
ceptione unius Ordinis post alium: hinc Diaconatum suscipere ante Subdiaconatum mortale
peccatum est: Susceptio autem Episcopatus ante
Sacerdotium invalida erit.*

11. Requiritur etiam *tempus certum & inter-
stitia*, sine quibus Ordines illicitè conferuntur
absque dispensatione, aut privilegio.

12. Denique *Ætas*, in qua *ordinariè* Episcopus
non potest dispensare; & sic pro prima tonsu-
ra, & minoribus requiritur saltem septennium
completum: licet *Quitana. tract. 6. sing. 21.* contra
Sanch. &c. putet sufficere inchoatum. Pro Aco-
lytho annus 12. completus, *Fill. tr. 9. c. 4. num. 28.*
Pro Subdiaconatu vigesimus secundus. Pro Dia-
conatu 23. Pro Sacerdotio 25. omnes incepti.
Pro Episcopatu 30. completus. *Vid. Bon. d. 8. q. 1.
Fill. tr. 9. cap. 4. Laym. l. 5. tr. 9. cap. 6. & 7. Dian. p.
3. tr. 4. R. 192.* Si autem dubium sit, an quis æta-
tem requisitam habeat, v. g. pro Sacerdotio, an
annum 25. ingressus sit, ordinari non potest,
Sanch. Laym. Bardi. d. 6. c. 11. p. 6. §. 2. Peccat au-
tem tam ordinans quàm ordinatus, si desint qua-
litates & conditiones suprâ requisitæ.

Quæres, An aliquis ordinari possit Sacerdos,
extra missionem, sine alio titulo quàm deputa-
tionis ad certam missionem? Respondeo id fieri
posse

posse ex designatione eorum, qui facultatem acceperunt illum titulum quibusdam personis applicandi, qualem facultatem per Bullam Pontificiam plerumque habent pro suis alumnis qui præsunt Seminarijs missionum.

Quin & ab Episcopo Vicario missionis Hollandiæ ordinari posse aliquem sibi nullo modo subditum, solo titulo deputationis ad eam missionem, docet *Veriuis tr. 12. art. 1.* Quia talis deputatio habet rationem beneficii, non tantum simplicis, sed etiam pastoralis, cum Missionarij soleant habere facultates pastorales.

Pro Missionibus quomodò, & cujus facultate conferri possint Ordines extra tempora, & non servatis interstitijs, & dispensari in ætate jure communi requisita, vide suprâ in mission. fac. 26. & 27.

§. 2. *Singulorum Ordinum scientia, ritus, officia, privilegia, &c.*

UT sciant *Neomista* quo modo debeant se ad sacros Ordines præparare, & in ijs actu suscipiendis se gerere, commodum erit si diligenter advertant sequentia.

1. Quoad Scientiam, constat ex Canonibus illiteratos non posse promoveri ad Ordines etiam minores. Per *Illiteratos* autem intelligendos esse linguæ latinæ ignaros, declaratur ex Tridentino sess. 23. c. 11. ubi statuit, ut, *Minores Ordines ijs, qui saltem latinam linguam intelligunt, conferantur.* Quo in genere gravis est sententia Concil. Lateran. Can. 29. *Si (Praelati) ignaros & rudes ordinare præsumpserint, & Ordinatos & Ordinatores gravi deterimus subiacere ultioni.*

In illis tamen qui primos Ordines suscipiunt minorem hujus linguæ & doctrinæ peritiam
Tom. II. R quam

386 Pars 3. tract. 4. cap. 7. De Sacram. Ordinis.
quam in progressu requiri colligitur ex ipso Tri-
dent. eâdem sess. cap. 11. *Atque ita de gradu in gra-
dum ascendant, ut in eis cum atate vita meritum &
doctrina magis crescat.*

Sed *questio est, quantam doctrinæ mensuram
debeant Episcopi aut Examinatores exigere ab
eis, qui ad majores Ordines promoventur? Res-
ponderetur; eam mensuram optimè determinari
ab ipso Trident. Sess. 25. cap. 12. Subdiaconi &
Diaconi ordinentur habentes bonum testimonium, & in
minoribus Ordinibus jam probati, ac litteris, & ijs, que
ad Ordinem exercendum pertinent, instructi. Ubi cum
Concilium tantum requirat scientiam necessa-
riam ad exercitium Ordinis quem actu suscipi-
unt, non decet ad alia divagari: nam si velint
per Confessiones aliaque ministeria salutis ani-
marum ulterius vacare, de scientia ad Pœnitent-
iæ tribunal requisita aliud examen in ordine ad
Approbationem instituitur, uti fusiùs advertit
Gasper Hurtado de Ordin. dif. 12. alijsque.*

2. Nulli licet ad suscipiendos Ordines accede-
re, qui sit filius naturalis vel illegitimus sine præ-
via dispensatione, aliàs fieret irregularis c. 1. de
fil. presb. Ad minores autem Ordines dispensat
Episcopus, ad Majores solus Pontifex lege ordi-
nariâ: cum intrante Religionem jus commune
ad omnes Ordines dispensat. De hac, & Irregu-
laritatibus ceteris sacros Ordines impediens
falsus in §. sequenti.

3. Nullus admittitur ad sacros Ordines qui sit
notatus aliquo crimine notorio depositione
digno ante obtentam dispensationem. Pec-
cata autem notoria depositione digna habentur
in jure Adulterium, perjurium, homici-
dium, falsum testimonium, quando ita sunt publi-

Pars 3 tract. 4. cap. 7. De Sacram. Ordinis. 387
publica, ut nullâ possint tergiversatione ce-
lari.

4. Peccat mortaliter, qui ad Ordines accedit
cum conscientia cujuscunque peccati mortalis.
Moris proinde est ut præmissâ Confessione Ordines
suscepturi de manu Episcopi sacram Communio-
nem devotè accipiant. Vide alias condi-
tiones §. sup. expressas. Quoad ritus & officia sin-
gulorum Ordinum.

5. Suscipitur *Subdiaconatus* hoc modo. Primò
amictus capiti ordinandi ab Episcopo imponi-
tur, & manipulus in brachio, & dalmaticâ in-
duitur. Postea datur illi ab Episcopo liber Epi-
stolarum, dicendo: Accipe librum Epistolarum
& habe potestatem eas legendi in Ecclesia sanc-
ta Dei tam pro vivis quàm pro defunctis. In no-
mine Patris, & Filij, & Spiritus sancti. Huic
etiam ab Episcopo datur Calix vacuus, cum pa-
tena, & urceolis cum aqua: & bacile cum ma-
nuergio ab Archidiacono dicente: Vide cujus
ministerium vobis traditur &c.

Officium Subdiaconi est, Calicem & panem
ad altare portare, vinum celebranti ministrare,
Evangelium non è pulpito prædicare, ordinan-
dos & baptizandos offerre.

6. Pro *Diaconatu*, Postquam Episcopus dixit,
Accipe Spiritum sanctum ad resistendum dia-
bolo & tentationibus ejus, in nomine Domini:
& postquam dedit stolam super humerum fini-
strum, porrigendo librum Evangeliorum ait,
Accipe potestatem legendi Evangelium in Ec-
clesia Dei tam pro vivis quàm pro defunctis in
nomine Domini. Amen. Item Episcopus ponit
manum super caput ejus dicens, Emitte in eum
quæsumus Domine Spiritum Sanctum &c. &
præbet ei stolam. Cum traditione Evangelij
sentit

sentiit D. Thomas imprimi Characterem.

Officium Diaconi est pauperum curam gerere, Episcopis & Presbyteris ministrare, Evangelium prædicare, non tamen è loco superiori, item ordinandos & baptizandos offerre.

7. Pro forma *Presbyteratus*. Postquam Episcopus reflexit stolam ab humero sinistro in dextrum in modum crucis dicendo, Accipe jugum Domini, jugum enim suave est, & onus ejus leve. Et postquam dedit vestem sacerdotalem, & consecravit manus dicendo, Consecrare & sanctificare digneris Domine manus istas per istam Unctionem, & nostram benedictionem, porrigendo Calicem cum vino & aqua, & patenam cum hostia superposita, dicit, Accipe potestatem offerendi Sacrificium Deo, Missasque celebrandi tam pro vivis quàm pro defunctis in nomine Domini. Deindè imponendo ambas manus super caput illius dicit, Accipe Spiritum sanctum, quorum remiseris peccata remittuntur eis, & quorum retinueris retenta sunt. Imprimatur character in traditione Calicis & patenæ.

Officium Sacerdotis est docere seu prædicare, solvere & ligare, consecrare & Sacramenta administrare.

8. *Episcopus* consecratur cum assistentia trium Episcoporum, vel etiam unus Episcopi cum Pontificis dispensatione, assistentibus duobus sacerdotibus. Et constat hanc dispensationem varijs fuisse concessam; sic enim Gregorius XIII. concessit Patriarchæ Æthiopiæ, qui erat Societatis Iesu, ut solus sine aliis Episcopis illic Episcopos ordinaret, ut testatur Henriquez *lib. 10. Summa cap. 24.* Et in Belgio ex concessione Innocentij X. anno 1647. Fabius Châsius tunc Nuncius Apostolicus ordinavit Iacobum de la Torre in

in Archiepiscopum Ephesinum, assistentibus loco Episcoporum duabus personis in dignitate Ecclesiastica constitutis.

Quæres, An valida esset talis ordinatio si contingeret illicitè vel ignoranter fieri absque Pontificis dispensatione ? Validam fore probabile putat Scildere de princip. Conscien. tract. 2. num. 118. & Herinx de Sacram. Ord. disp. 10. num. 53. cum D. Antonino, Sylvestro, Aversa, Turrecremata & aliis, qui censent unum Episcopum principaliter totam consecrationem perficere, & alios esse quasi coadiutores. Sed quia plurimi contrarium docent, & in hac materia pro valore Ordinis via tutior sequenda est, Episcopus sic ordinatus deberet sub conditione ritè reordinari, ut censet ipse Herinx, Scildere, & Aversa.

Porro in ritu consecrandi Episcopum, ille Episcopus qui Consecrator est, post varios ritus inungit Chrismate ambas Electi manus simul junctas primò in modum Crucis, & mox palmas integras, dicens, Ungantur manus istæ de Oleo sanctificato, & Chrismate sanctificationis &c. Postea benedicit & tradit ei baculum pastoralem cum oratione, Accipe baculum &c. Deinde Annulum benedictum inserit digito annulari manus dexteræ, dicens, Accipe Annulum fidei scilicet signaculum, quatenus Sponsam Dei sanctam videlicet Ecclesiam intemeratâ fide ornatus illibatè custodias, Amen. Postremò, tradit ei Evangelio clauso recipit Consecratum ad Osculum pacis.

Munus peculiare Episcopi supra Sacerdotem est, quod possit Clericos ordinare, Virgines benedicere, Ecclesias dedicare, Clericos deponere, Synodos celebrare, Chrisma conficere, vestes & vasa consecrare, Chrismate ungere, excommunicare,

390 *Pars 3. tract. 4. cap. 7. De Sacram. Ordinis.*
nicare, interdicere, & suspendere à Sacris. Has enim actiones requirit Ordo & gubernatio Ecclesiasticæ Hierarchiæ: quibus dignitas Archiepiscopi & Primatis aliquas prærogativas superaddit, ut est gestatio Pallij diebus quibusdam solennibus in Missarum celebratione, quod plenitudinem potestatis significat: prælatio Crucis in locis exemptis suæ Provinciæ: cæteris Episcopis suæ Provinciæ præsidere: cognoscere de eorum criminibus, & pœnam imponere, licet non possit procedere ad eorum depositionem, hoc enim Papæ reservatur, ut in cap. de translat. Prælat. &c.

9. Status Clericalis habet etiam quædam privilegia in jure Canonico sibi annexa, ut quod Clericus sub pœna excommunicationis non possit percuti, aut in rebus suæ personæ adhærentibus violari. Habet etiam privilegium fori, quod non possit capi & incarcerari à Judice sæculari, nec possit judicari aut puniri nisi à Judice Ecclesiastico, nisi hic ultrò potestati civili illum tradat puniendum. Clerici etiam gaudent immunitate à solutione gabellarum aut vectigalium. Quæ tamen non extenduntur ad constitutum in minoribus tantum, nisi sit in via ad Ordines majores, post *Trid. sess. 23. cap. 6.* Quæ omnia, aliæque plura ubi viget potestas Ecclesiæ sub gravi censura observanda sunt. Advertat tamen Clericus, per dimissionem habitus, & enormia flagitia posse amitti privilegium clericale, ex multorum sententia.

10. Clericis etiam Canones interdiciunt quædam officia, artes, & actiones quæ eorum statum dedecent: ut exercere officium medici, aut chirurgi ubi opus est incisione vel adustione: Officium Judicis in causa sanguinis, aut Advoca-

Part. tract. 4. cap. 7. De Sacram. Ordinis. 291
cati, Patroni, Tabellionis in placitis sæcularibus:
3. Portare arma nisi in itinere: 4. Tabernaculum frequen-
tate: 5. Venationi clamoræ vacare: 6. Ex-
ercere mercaturam aut negotiationem per seip-
sum lucri causâ: 7. Ludere aleis nisi recreatio-
nis causâ, illis autem ludere pro magna quanti-
tate ob lucrum, *Navarrus* mortale existimat. Or-
dines enim Sacri, ut hominem soli Deo conse-
crant, ita vitam requirunt irreprehensibilem, &
à sæculi moribus longissimè segregatam.

§. 3. *Enumerantur & explicantur Irregularitates qua
Ordinationem impediunt.*

Irregularitas est impedimentum Canonicum,
suscceptionem Ordinum sacrorum, & suscep-
torum usum impediens. Alia oritur ex delicto,
alia ex defectu. Ex illis aliquæ irregularitates
impediunt ab omni ordine suscipiendo, & sus-
cepti exercitio v.g. homicidium, aut bigamia:
aliquæ non privant omni Ordinis ministerio, sed
tantum ab aliquo, vel à solo ascensu ad Ordinem
superiorem v.g. Diaconus carens oculo sinistro
inhabilis est ad sacerdotium, exercere tamen ea
quæ spectant ad Ordinem Diaconi non prohi-
betur. Dixi, irregularitatem *impedire* aut inhabi-
litare ad Ordines sacros suscipiendos, etiam pri-
mam tonsuram, & ad susceptorum exercitium:
non enim actus illos reddit invalidos, sed illicitos,
ut si absoluat Sacerdos irregularis, illicitè id
facit & punitur, non tamen facit invalidè, & sic
de alijs.

Ut incuratur Irregularitas ex delicto, requi-
ritur actus externus, & mortalis, & consumma-
tus: quia pæna annexa est gravis, ut docet com-
munis. Non potest Confessarius in ullis irregula-
ritati-

392 Pars 3 tract. 4. cap. 7. De Sacram. Ordinis.
ritatibus dispensare, nisi ad hoc legitimum pri-
vilegium habeat.

Irregularitas ex *Delicto*, prima est quæ incurritur propter Baptismum seriò, & scienter iteratum, idque tam respectu rebaptizantis, quam rebaptizati: quamvis in rebaptizante tantum impediatur ne Clericus ad altiorem ordinem possit ascendere, nec incurratur si rebaptizatio tantum occulta fuerit, uti cum communi docet Bonacina, Toletus, Covar. Layman *lib. 1. tract. 5. p. 5. cap. 2.*

Secunda oritur ex *violatione censure*; ut si aliquis excommunicatus, vel suspensus actum aliquem ordinis solemniter exerceat, nisi ignorantia invincibilis excuset, incurrit irregularitatem, quæ fit inhabilis ad istius ordinis exercitium.

Tertia incurritur, ob peccatum quo Clericus seriò & scienter solemniter exercet actum alicujus Ordinis, quem nondum habet.

Quarta contrahitur, ob delictum quo aliquis ordines male suscepit, ut si ordinatus fuerit in excommunicatione, suspensione, vel ab Episcopo non habente jurisdictionem, vel per saltum, ut si fiat Sacerdos non suscepto diaconatu &c. saltem si ministret in ordine sic per saltum suscepto: vel si ordinatus fuerit ante legitimam ætatem, vel sine litteris dimissorialibus, vel non examinatus, vel furtivè, scilicet ab Episcopo nec sciente, nec approbante.

Quinta, Propter *crimina enormia*, si sint notoria, & publica, qualia sunt quæ à jure annexam habent infamiam, ut incestus, adulterium, raptus, & alia recensita §. superiori. num. 3.

Sexta irregularitas incurritur, ex injusta membri mutilatione, vel homicidio etiam indirectè tantum.

tum voluntario : & comprehendit omnes qui ad alterutrum iniquè concurrunt sive in bello injusto, sive extra illud, etiam mandando, aut consulendo. Intelligitur autem hic fieri mutilatio quando à corpore separatur membrum aliquod principale, sive cui competit in corpore officium aliquod per se distinctum, ut manus, pes, auris, oculus &c. non autem digitus, dens, labium, aut sola auris cartilago, aut alia quæ tantum ad corporis ornatum deserviunt. Nec incurrit qui alterum mutilat vel occidit ad necessariam, & justam sui defensionem. Quia irregularitas ex delicto non potest contrahi ubi culpa non intervenit.

Hanc autem irregularitatem contrahit qui procurat in femina abortum fetus animati: quia verum homicidium committit. *C. majores 32. q. 2.*

Irregularitas ex Defectu, incurri potest sine ulla culpa, aut peccato : & ideo non est pœna, sed aliqua inhabilitas ad susceptionem, vel exercitium Ordinis, propter certos defectus sive animi sive corporis, etiam naturales & extrinsecos.

Prima hujusmodi irregularitas oritur, ex Defectu Animæ, qualem habent sequentes. 1. Amenes, Phrenetici, Arreptitij, & Epileptici : Si tamen hi antea ordinati sunt, & per annum eo morbo non laborarunt, permittitur illis ordinum exercitium ; quia præsumuntur jam liberati : si autem laborent raro sine clamore, & notabili indecentia, permittuntur celebrare cum adjutore assistente qui sacrificium suppleat si illi deficient. 2. *c. illud. 7. q. 1. Illiterati* irregulares sunt, qui scilicet carent doctrinâ ad talem ordinem requisitâ. 3. *Neophyti*, sive recenter conversi, donec sint sufficienter instructi ex Episcopi judicio.

Secunda est, ex defectu Corporis, qui reddit in-

394 Pars 3. tract. 4. cap. 7. De Sacram. Ordinis.
eptum ad Ordinis exercitium ; ut si sit cæcus,
furdus, aut claudus, sic ut nequeat sine baculo ad
altare accedere. 2. Si etiam careat pollice, indi-
ce, aut oculo sinistro, aut vi ejus visiva, opus est
dispensatione ut ordinetur : quamvis si oculo
dextero possit sine indecentia Canonem legere,
id neget *Sayrus, Henrriquez, Valenti a &c.* 3. Si
ad sit Deformitas corporis tanta, ut quis nequeat
exercere ordinem sine aliorum horrore, offen-
sione, aut scandalo, ut si careat naso, vel auri-
bus, vel sit notabiliter gibbosus, leprosus, aut
paraliticus, vel membra aliqua habeat superflua.
In dubio an deformitas sit sufficiens, ad Episco-
pum pertinet judicare : quamvis quoad Regula-
res censeat *Diana part. 4. tr. 2. resol. 75.* citans
Suarem & alios 5. id spectare ad eorum Præla-
tum ; quamvis admittant Episcopum ex causa
posse Prælati judicium non admittere.

Tertia ex defectu Natalium: hic irregulares sunt
omnes Illegitimi, eo quod ratione originis nimis
viles reputentur in ordines ad functiones tam
sacras. Legitimam possunt ad functiones tam
1. Per matrimonium subsequens inter eorum pa-
rentes, si saltem tempore conceptionis potuerint
hi validè contrahere. 2. Per professionem in or-
dine religioso : quamvis etiã in hoc ut ad digni-
tates promoveantur indigeant dispensatione. 3.
Per dispensationem Pontificis. Principes autem
sæculares tantum possunt legitimare in ordine
ad officia sæcularia, & hæreditates legitimè ob-
tinendas.

Quarta ex defectu Ætatis : quænam ætas ad
singulos ordines requiratur, vide supra §. 1. in
fine.

Quinta oritur ex Bigamia : quia bigamus car-
nem suam divisit in plures uxores, ideoque non
repræ-

repræsentat unionem Christi cum Ecclesia. Non sufficit autem matrimonium ratum cum pluribus, sed debet esse verum & consummatum, vel certè præsumptum, quale censetur esse etsi secundum matrimonium fuisset invalidum. Hanc irregularitatem etiam incurrit, qui viduam non virginem ducit, & cognoscit. Qui ducit uxorem prius ab alio corruptam, etiam per fornicationem, & eam cognoscit: non tamen qui ducit à se prius corruptam. Qui etiam cognoscit propriam uxorem, postquam ab alio per adulterium cognita fuit. Qui matrimonium contrahit & consummat etiam cum virgine post solenne votum castitatis: quia quamvis invalidè contrahat, censetur tamen ex interpretatione juris duo matrimonia contraxisse, unum spirituale cum Christo, alterum carnale cum muliere ita jura, & DD. communiter.

Sexta est ex *Infamia*, sive juris, sive facti, modo crimen publicum sit: quamvis si sit homicidium, vel censuræ violatio etiam occultum sufficiat: imo censent nonnulli cum *Suare, & Sylvestro* sufficere crimen esse occultum, quando infamiam ipso jure annexam habet. Infamia de qua hic potest etiam oriri ex delicto parentum, & inde ex vilitate personæ, quam à sacris tractandis arceri decuit.

Septima ex *defectu Libertatis*. Hinc irregulares sunt primò, omnes Servi propriè dicti, non ij qui nunc passim alijs deserviunt. 2. Conjugati hic censentur non liberi, nisi uxores consentiant, & ipsæ castitatem voveant. 3. Curiales, ut sunt iudices, advocati, & similes, non censentur liberi, dum talia officia sæcularia actu habent, nisi fiat cum speciali dispensatione Pontificis, quæ in causis criminalibus non conceditur:

R 6 vel

386 Pars 2. tract. 4. cap. 7. De Sacram. Ordinis.
Vel ex consuetudine à Pontifice permiffa. 4. Idem
est de Militibus, Thefaurarijs, Depositarijs pu-
blicis, & qui Rempub. adminiftrant. Item de
Apparitoribus, & alijs qui crudelia officia exer-
cuerunt, vel in caufa fanguinis adminiftri fue-
runt, quos jura ad facros ordines inhabiles decla-
rant.

Octava oritur ex defectu *Lenitatis*, etfi fit in-
culpabilis, ut ex homicidio in bello jufto, vel in
judicio, vel ex hominis mutilatione etiam jufta.
Quia Sacerdos, qui gerit personam Chrifti, de-
bet ipfi in lenitudine non effe difformis. Non fit
tamen irregularis qui occidit vel mutilat in de-
fensione inculpata, quia jura loquuntur de bello
jufto, vel judicio. Et in judicio quidem jufto ir-
regularis fit Iudex ferens fententiam, Notarius
eam feribens, miniftri exequentes, testes, & alij
qui ad mortem vel mutilationem cooperantur
activè, efficaciter, & proximè, per actionem ex
natura fua ad ea ordinatam. Talis non cenfetur
actio Confessarij, qui interrogatus de Reo,
an mortem mereatur, responderet. Iudici non
habendum respectum personarum, sed circa il-
lum fuo munere fungi debere: quia hoc non
potest præbere causam mortis nisi valdè remo-
tam. Irregularis autem effet Confessarius, qui
lictozem urgeret ad mortem reo accelerandam:
vel qui ipsum reum impelleret ut scâlas ascende-
ret, vel caput securi præberet, ex fententia com-
muni: ac proinde hic cautelâ opus est. Quamvis
homicidio fieri irregularem, nisi ad illud concur-
rat tanquam publicus justitiæ minifter, vel ad
causæ probationem, vel ad executionem, vel tan-
quam privatus injustè, & cum delicto: ita Sua-
rez, Reginaldus Layman, alijque, contra Vaf-
quez,

Part. 2. tr. 4. cap. 7. De Sacramento Ordinis. 297
quez, Hurtadum, Turrianum, &c. quam sen-
tentiam, probabilem indicat Diana *part. 3. tr. 4.*
resol. 70. & alibi.

Dispensare in Irregularitatibus sive ad Ordi-
nes, sive ad alia, ad Pontificem præcipuè per-
tinet: in quibusdam etiam dispensare potest E-
piscopus, præsertim in illis quæ proveniunt ex
delicto occulto, præterquam ex homicidio vo-
luntario, & aliis deductis ad forum contentio-
sum. Dispensare idem potest quando non da-
tur recursus ad sacram Sedem, juxta statuta
Ecclesiæ, & præsertim Tridentini *sessione 24. de*
reform. cap. 6. cujus verba citavi supra *part. 3.*
tract. 2. cap. 4. §. 4. in fine. Prædictæ irregulari-
tates quia multiplices sunt, memoriæ causâ val-
dè commodè ad hos versiculos reducuntur:
quid in iis singula verba denotent, ex priori sin-
gularum irregularitatum expositione colligitur:
ubi *infirmus* denotat morbos corporis irregulari-
tati obnoxios: *demens*, amentiam, phrenesim,
& defectus animæ: *vitiatus*, vitium membro-
rum: *novus*, neophytum sive recenter conver-
sum: *ignarus*, illitteratum, *obstrictus*, defectum
libertatis in obstrictis officio sæculari: reliqua
facile patent ut sequuntur.

Infirmus, Demens, Vitiatus, Fœmina, Servus,
Infamis, Novus, Ignarus, Baptismate peccans,
Ordineve, Occidens, Mutilans, Bigamusq, Nothusque,
Hæresis, Obstrictus, Pauper, Puer, exulat aris.